

POLLETTBÖSSAN

en sporadisk utgåva från Svenska Pollettföreningen

www.pollett.se

SÄRTRYCK ur Nr 31

November 2015

FÖRENINGSPOLLETTUTFLYKTEN TILL VALLONBRUK I UPPLAND

Lördagen den 26 september företog 16 personer från Svenska Pollettföreningen och Numismatiska Klubben i Uppsala en utflykt till några uppländska bruk. En inbjudan hade gått ut via e-post till medlemmarna i de båda föreningarna. Åtta personer från varje förening hade anmält sig. Tre bilar startade från Uppsala klockan halv nio och en startade från Skyttorp.

Sven-Erik guidar gruppen i Vattholma.

Första anhalt var Vattholma järnbruk där Sven-Erik Olsson berättade om brukets historia. Detta ska ha anor från 1300-talet och ligger fint vid Fyrisån. Vattholma lär har fått sitt namn efter en holme ute i ån. Denna holme är numera borta men kan ses på några polletter från Vattholma.

Vattholmapollett för en läst kol med avbildning av holmen i ån.

Dannemora gruvor var nästa anhalt och här anslöt Malin Björkvik, vår guide för dagen. Hon ledde oss runt bland alla dessa mindre och större dagbrott som fanns överallt i naturen med namn som t.ex. Storrymningen, Svavelgruvan och Maskingruvan. I denna senare fanns permafrost på ca 100 meters djup - en liten glaciär! Guiden berättade också lite om det hårda livet i gruvorna. Om t.ex. någon dog nere i ett gruvhål skulle bruket betala ut ersättning till familjen, därför såg man till att den skadade snabbt togs upp ur gruvan. Dog personen ovan jord slapp nämligen bolaget betala. Vandrigen bland dessa gruvhål gav verkligen perspektiv på alla de polletter som finns från Dannemora gruvor.

Nästa stopp var Österbybruk med guidning på världens enda fungerande vallonsmedja, med anor från 1600-talet. Vi fick också titta in i en bevarad gammal smedsbostad från förra seklets början.

Vallonsmedjan på Österbybruk.

Så här dags på dagen började vi bli hungriga och en utmärkt lunch intogs på Vårdshuset Gammel Tammen, som ligger i herrgårdens östra flygel. Vårdshuset har fått sitt namn efter Pehr Adolf Tamm, som övertog bruket år 1802 och som fick ärenamnet Gammel-Tammen. Lunchen var generöst sponsrad av Myntauktioner i Sverige, MISAB. Vi tackar!!

Stärkta av maten begav vi oss vidare till Lövstabruk. Här finns en fantastisk och välbevarad bruksmiljö. I centrum finns en vacker herrgård bestående av en tvåvånings huvudbyggnad med sammanbyggda flygelbyggnader samt på något avstånd två halv-runda flyglar. Här fick vi en mycket intressant guidad tur med såväl brukshistoria som personhistoria kring släkten De Geer. Louis De Geer (1587-1652), som kom från Vallonien, övertog 1633 arrendet för Lövstabruk som pant för en fordran hos kronan och 1643 lyckades han köpa bruket.

Besöket på Lövstabruk avslutades med ett besök i dess imponerande 1700-talsbibliotek.

Gruppen på väg till den guidade turen på Lövstabruk.

Nu var den guidade delen av utflykten slut, men återresan till Uppsala gick via Forsmarks bruk och Gimo bruk.

Åter i Uppsala samlades vi hos Uppsala-klubbens ordförande, Curt Ekström. Här serverades vi först kunskap av Magnus Lindell om de polletter som använts vid bruken vi besökt. Han hade också polletter med att visa ur sin imponerande samling. Efter detta serverades vi en utsökt supé. Vid borden fortsatte diskussionerna i både numismatiska och andra ämnen.

Sammantaget var detta en mycket givande dag och de som missade detta tillfälle är att beklaga. Men, vi hoppas det kommer fler tillfällen att göra liknande utflykter.

Bernt Thelin

Minnespollett från bruksrundan; tillverkad av Sven-Erik Ekström Uppsala.